

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/326914953>

Akademisyenlerin Gözünden Sporda Sosyal Alanlardaki Yöntem Yaklaşımlarının İrdelenmesi [Questioning Research Method Approaches in Social Fields of Sports Sciences Through Eyes of R...

Article · August 2018

DOI: 10.5336/sportsci.2018-61727

CITATIONS

0

READS

182

3 authors:

Selçuk Açıkgöz

Trakya University

8 PUBLICATIONS 23 CITATIONS

SEE PROFILE

Safer Elmas

Marmara University

13 PUBLICATIONS 17 CITATIONS

SEE PROFILE

F. Hülya Aşçı

Marmara University

164 PUBLICATIONS 1,674 CITATIONS

SEE PROFILE

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

The Validity and Reliability of Empowering and Disempowering Motivational Climate Questionnaire (EDMCQ-C) for Turkish Adolescents Athletes [View project](#)

Evaluation of tripartite efficacy beliefs in sports settings: Adaptation of self-efficacy, other-efficacy and relational-inferred self-efficacy (RISE) scales into Turkish [View project](#)

Akademisyenlerin Gözünden Sporda Sosyal Alanlardaki Yöntem Yaklaşımlarının İrdelenmesi

Questioning Research Method Approaches in Social Fields of Sports Sciences Through Eyes of Researchers in Turkey

- Selçuk AÇIKGÖZ,^a
- Safer ELMAS,^b
- Hülya AŞÇI^c

^aTrakya Üniversitesi,
Kırkpınar Beden Eğitimi ve
Spor Yüksekokulu,
Edirne

^bSporda Psikososyal Alanlar AD,
Marmara Üniversitesi,
Spor Bilimleri Fakültesi,
^cBeden Eğitimi Spor Öğretmenliği
Bölümü,
Marmara Üniversitesi,
Spor Bilimleri Fakültesi,
İstanbul

Received: 04.06.2018

Received in revised form: 27.06.2018

Accepted: 28.06.2018

Available online: ???

Correspondence:

Selçuk AÇIKGÖZ
Trakya Üniversitesi,
Kırkpınar Beden Eğitimi ve
Spor Yüksekokulu,
Edirne,
TÜRKİYE/TURKEY
selcukacikgoz@trakya.edu.tr

ÖZET Amaç: Bu araştırmanın amacı sporda sosyal alanlarda, farklı çalışmalarla ortaya çıkarılan nicel araştırma yöntemleri yoğunluğunu alanda çalışma yapan akademisyenlerin gözünden incelemektir. Bu yolla nicel araştırma yöntemlerinin baskın yöntem olarak kullanılmasının sebepleri anlaşılmasına çalışılmaktadır. **Gereç ve Yöntemler:** Sporda sosyal alanda araştırma yapan akademisyenlerin düşünce ve deneyimlerini derinlemesine anlamak için nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Araştırmaya en az beş yıldır sporda sosyal alanlarda araştırma yapan, ulusal ve uluslararası bilimsel makaleleri olan, 19 akademisyen katılmıştır. Veri toplama yapılandırılmış/açık uçlu soru formu katılımcılara kurumsal e-posta adresleri üzerinden ulaştırılmıştır. Veriler içerik analiziyle analiz edilmiş; açık ve tematik kodlama yapılarak temalar belirlenmiştir. **Bulgular ve Tartışma:** İçerik analizi sonucunda “pozitivist nicel yöntem geleneği” ve “araştırma yöntemlerine ilişkin algılar” olmak üzere iki tema ortaya çıkmıştır. Pozitivist nicel yöntem geleneği teması altında a) kurumsal ekol ve eğitim yaklaşımı, b) yöntem popülaritesi, c) danışman yaklaşımı alt temaları; araştırma yöntemlerine ilişkin algular teması altında ise a) kolay(cı)lık/sonuca çabuk ulaşma, b) uzun, yorucu ve zahmetli nitel veri süreci, c) artan nitel yöntem kullanımı alt temaları belirlenmiştir. **Sonuç:** Araştırma sonucunda, nicel araştırma yöntemli yaklaşımın sıklıkla kullanılmasının ardında pozitivism temelli araştırma yöntemlerinin benimsenmesinin yattığı ve çalışmalarda yöntem tercihinin belirlenmesinde çok farklı bireysel ve kurumsal sebeplerin önemli rol oynadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sporda sosyal alanlar; paradigma; araştırma yöntemleri; normal bilim

ABSTRACT Objective: The aim of this study was to question the dominance of quantitative research methods in sport in social studies through eyes of researchers. For this purpose, the study aimed to understand the rationales of dominance in quantitative studies. **Material and Methods:** 19 experienced researchers are involved to the study who could provide insightful information about the subject. The inclusion criterion was to involve researchers who have contributed to the field by publishing national and international articles in the last 5 years. Data was collected through sending structured/open-ended interview questionnaires to institutional e-mail addresses of the researchers. Content analysis method was used in the data analysis and themes were generated with open and thematic coding processes. **Results and Discussion:** After data analysis, two main themes, “tradition of positivist quantitative method” and “perceptions regarding research methods” was obtained. Subthemes that are a) popularity of method, b) institutional tradition and educational understanding, c) perspective of supervisor were determined under the tradition of positivist quantitative method theme. Subthemes that are a) cutting corners, b) measurability/quantification, c) long, tiring and onerous data process were composed under the perceptions regarding research methods theme. **Conclusion:** The results showed that embracement of positivism-based research method lied behind the dominant use of quantitative research methods. However, it was seen that beliefs regarding the easiness of quantitative research method, carrying through in a short time, and requirement of an effortful data process in qualitative research method has also played a significant role in the determination of method choices.

Keywords: Social fields in sport; paradigm; research methods; normal science

*Bir akademisyen kamusal entelektüel olarak,
“iktidarın bilinir kılınmasına odaklanmalı.
Bilginin iktidar olmasına değil...”¹*

Paradigma, araştırmacıya ve araştırma sürecine rehberlik eden inanç sistemi ya da dünya görüşü olarak tanımlanabilir.² Bilimsel paradigmaların temel işlevi, gerçek bilgiye ulaşıp ulaşılamayacağı ya da ne şekilde ulaşılabileceği üzerine epistemolojik temeller oluşturmaktır. Araştırmacı bu temeller üzerinden araştırmasının yönü ve konusunu şekillendirir.³

Sosyal bilimler içerisinde pozitivist ve pozitivist olmayan paradigmlar (yapısalcı, yorumsamacı, eleştirel teori vd.) çalışmaların yöntemlerine ve konularına yön veren iki temel paradigmadır.^{4,5} Pozitivizm önce pozitif bilimler içerisinde, daha sonra ise sosyal bilimlerde gerçek bilgiye ulaşmanın tek yolu haline gelerek, sosyal bilimler içerisinde de kendi paradigmasının baskın yöntem olmasını sağlamıştır.⁶ Daha sonra gelişen, epistemolojik ve ontolojik temeller üzerinden inşa edilen yöntem ve bilim felsefeleri de zaman içerisinde birer paradigma halini almıştır.⁷ En genel olarak pozitivism, sosyal bilimlerin tek açıklayıcısı olarak deneyi görmektedir ve gerçeğin gözlemlenebileceği, ortaya çıkarılabileceği tezini savunmaktadır. Pozitivizmin sosyal bilimler içerisinde kullanımını somutlaştırmak adına, Auguste Comte'nin haleflerinden Mach pozitivismin temel gayesini *'deneyimleri basit elementler arasındaki ilişkilere'* indirgemek olarak ifade etmiştir.⁸

Pozitivist olmayan yöntem felsefeleri kendi içlerinde ontolojik ve epistemolojik farklılıklar içermekle birlikte, birbiriyle olan doğrudan temasını sürdürmektedir. Eleştirel teori, post-yapısalcılık, feminist teori gibi farklı felsefeleri kapsayan yorumsamacı yaklaşım en genel anlamda epistemolojik bilginin hakikate dayalı bir görecelik olduğunu savunmaktadır. Bu görüşe göre, herhangi bir konuda genellenebilir, kesin bir kanaat dile getirilemez çünkü gerçeklikler çokludur ve içinde buldukları kültür, grup ve bireye göre yeniden üretilirler.²

Bilim yöntem ve araştırma felsefeleri kullanımını her zaman araştırmacının tercihleri dâhilinde gerçekleştirebilmektedir. Belli bilimsel paradig-

maların araştırma alanlarında kabulü ve bu kabul sonrası araştırmacıların akademik kariyer çerçevesinde, genelde pragmatik sebeplerle alanda baskın veya popüler olan araştırma yöntemlerine yönelmesi normal bilim kavramının ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.⁶ Normal bilimin ortaya çıkması, daha tepeden inmece bir şekilde gerçekleşirken, kendini yenileyip büyümesi ise alandaki araştırmacıların bu popüler paradigmaları kendi meşruyetlerini kazanma eğilimlerinin bir sonucu olarak ortaya çıkabilmektedir. Normal bilimin oluşmasına (veya alternatif yöntemlerin alana dâhil olmasına) etken temel faktörler kısaca; pozitivist paradigmanın aynı zamanda popüler ve sık kullanılmasına bağlı olarak oluşan kolay olduğu algısı; üniversitelerin finansal kaynaklarını kendi benimsediği yöntem türüne uyum gösteren araştırmacılara aktarması ve/veya baskın yöntemin aynı zamanda “iyi bilim” algısı yaratması sebebiyle araştırmacıların ilgisini çekmesi olarak belirtilebilir.^{9,10}

Bir taraftan farklı bilim alanları içerisindeki belli yöntem paradigmaları baskınlığını ve gücünü devam ettirip, alanda gerçeğin tek karşılığı olarak düşüncesi üzerinden varlığını sürdürmeye devam ederken; nicel ve nitel araştırma yöntemlerini tartışan, birbirine yaklaştırmaya çalışan, bu paradigmaları postpozitivizm ve postyapısalcılık çerçevesi altında elen alan çalışmalar da gitgide artmaktadır.¹¹ Bu tartışma ortamının sağlanması aynı zamanda marjinalleştirilmiş araştırma yöntemlerinin farkına varılmasını ve daha sık bir şekilde kullanılmasını sağlamaktadır.¹² Nitel araştırmaların artması ile birlikte nicel-nitel ikilemi ve iki paradigma arasında diyalogu arttırmak adına çalışmalar da artmıştır.¹³ Martin, nicel araştırmacı gözünden incelediği çalışmasında nitel araştırmanın alanda algılanma şeklini incelerken, nitel araştırmaların yayınlanabilmesi için yazarların nitel yöntemin kattığı değeri açıklamak zorunda kaldıklarından ve bunun için de bilim felsefesine bilgisine de çalışmalarında yer verdiklerinden bahsetmektedir.¹⁴ Bu durum aynı zamanda nicel-nitel ikiliğinin alanda güce sahip olan nicel araştırmacılar tarafından kurulduğunu da göstermektedir.¹⁵ Hagger ve Chatzisarantis, nicel yöntem kullanan araştırmacıların niteli; herhangi bir teoriye dayanmayan, kesinlik-

ten yoksun, araştırma bulgularının objektiflikten uzaklığı ve genel-geçer olmaması sebebiyle eleştirildiğini belirterek, Hagger ve Chatzisarantis bu önyargıların nitel araştırmayı oluşturan epistemolojik temellerin bilinmemesinden kaynaklandığını belirtmektedir.¹⁵ Nitel araştırmaların kendine özgü güvenilirlik, geçerlilik yöntemleri uzun zaman önce geliştirilmiştir.¹⁶ Bununla birlikte Brustad, farklı bir noktaya değinerek, nitel araştırma yöntemlerinin nicel yöntem mantığı üzerinden eleştirildiği çalışmaların konudan saptığını, bu konu üzerinde yürütülen tartışmaların pozitivist paradigmaya yönelik yaranmacı bir bakış açısını içerdiğini ve nicel araştırmacıları sadece teskin etmeye yaradığını belirtmektedir.¹⁷

Nicel ve nitel yöntemler arasındaki temel tartışma konusu ise, sosyal bağlam ve entelektüel kalitedir. Sparkes bu konuda, araştırmaların performans sergileme kaygılarının ve indekslerin taşıdığı önemin nicel araştırmaları daha fazla öne çıkardığını ve bununla birlikte, verimliliğin dikkate aldığını belirtmektedir.¹⁰ Sparkes ayrıca, bu durumun araştırmaların entelektüel kalitesini gerelettiğini ifade etmektedir.¹⁰ Hagger ve Chatzisarantis da kavramsal bilgiyi ortaya çıkarabilmek için özellikle nitel araştırmaya gerekli olduğunu, spor ve egzersiz davranışının sosyal kapsamı içerisinde daha kolay anlaşılabilceğini savunmaktadır.¹⁵ Bu eksiklik aynı zamanda, araştırmaların kendi sosyal bağlamları içinde değerlendirilerek, toplumsal sorunları çözmeye yönelik konu ve yöntemlerin geliştirilmesini de engellediği tartışılmaktadır.¹⁸ 19. Yüzyılda başlayan değerler dizisi özelindeki nicel-nitel yöntem geriliminin devam etmesine rağmen, iki yöntem türünün birbiriyle çelişmek zorunda olmadığını savunan düşünce de artan bir şekilde kabul görmeye devam etmektedir.^{19,20}

Tüm bu çelişkilerin içerisinde, ontolojik ve epistemolojik öncüllerinden bağımsız olarak, farklı sosyal bilimlerin alanlarında nitel yöntemin kullanımını farklılık göstermektedir. Uluslararası alanda, spor psikolojisi, spor yönetimi ve rekreasyon alanlarında yapılan çalışmalarda nitel yöntemi kullanan araştırmaların artış göstermesi ile birlikte, nicel araştırma yöntemlerinin halen yoğun bir şekilde kullanılmaya devam edildiği görülmektedir.²¹⁻²⁶ Bu

duruma istisna olarak, uluslararası alanda nitel yöntemler kullanılarak gerçekleştirilen spor sosyolojisi araştırmalarını gösterebiliriz.²⁷ Türkiye’de spor dışında kalan sosyal bilimlerin alanında da nitel araştırmaların oldukça az kullanıldığı belirtilmektedir.²⁸⁻²⁹

Ülkemizde spor bilimleri alanında yapılan çalışmalarda gerek lisansüstü tezlerde; gerekse araştırma makalelerinde nicel araştırma yöntemlerinin baskın olarak kullanıldığı ve araştırma süreçlerinde epistemolojik temellerin belirsizliği dikkati çekmektedir.^{30,31} Nitel araştırma yöntemlerinin daha iyi anlaşılabilmesi için katkı sağlayan önemli çalışmalar yapılmakta, nicel araştırma yöntemlerinin ve inşa ettiği sporda sosyal alanlar araştırmalarının etkisi ise baskın şekilde sürmektedir.²⁷

Mevcut durum ve araştırma yöntemlerinin seçilen konulara ve yeni alanların gelişimine yaptığı katkı, nitel ve nicel araştırmaların Türkiye’de sporda sosyal alanlardaki araştırma yöntemlerinin ve kullanım biçimlerinin tartışılması gerektirdiğini düşündürmektedir. Bu noktadan yola çıkarak bu çalışma, nicel yöntemin Türkiye’de sporda sosyal alanlar disiplini içerisinde baskın olma sebeplerini, nicel ve nitel araştırma üzerine genel görüşleri ve spor bilimleri içerisindeki konumunu alanda çalışan akademisyenlerin gözünden tartışmayı hedeflemektedir.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

KATILIMCILAR

Araştırma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemiyle oluşturulmuş ve araştırmanın amacına uygun, sporda sosyal alanlarda çalışan akademisyenler araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırmaya dâhil etme kriteri olarak, alanda en az 5 yıldır araştırma yapan, ulusal ve/veya uluslararası alanda bilimsel makalesi olan ve sporda sosyal alanlar konusunda uzman olan akademisyenler seçilmiştir. Bu kapsamda, spor yönetimi ve politikası, spor psikolojisi ve spor sosyolojisi alanında araştırma yapan 28 akademisyene elektronik posta ile araştırmanın amacını içeren kısa bilgilendirme ve araştırma soruları gönderilmiştir. Araştırmada yer almayı 20 akademisyen kabul etmiş, 2 aylık zaman diliminde cevaplarını göndermişlerdir. Bu 20 katılımcının; 8’i spor psi-

koloji, 7'si spor yönetimi alanında ve 5'i spor sosyolojisi alanından akademisyenlerdir.

VERİ TOPLAMA ARACI

Araştırmada, sporda sosyal alanda araştırma yapan akademisyenlerin düşünce ve deneyimlerini derinlemesine anlamak için nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Veri toplamada yapılandırılmış/açık uçlu soru formu katılımcılara kurumsal e-posta adresleri üzerinden ulaştırılmıştır. Bu yöntemin kullanılmasının temel sebebi; akademisyenlerin farklı şehirlerde yer alması sebebiyle yüz yüze görüşme imkânının bulunmamasıdır. Ek olarak, sorularla hem uzman görüşü almak hem de katılımcıların öznel deneyimlerini öğrenmenin hedeflenmesi nedeniyle soruların yazılı olarak gönderilmesinin katılımcıların düşünce süreçlerini geçirerek daha kapsamlı cevap vermelerini sağlayacağı düşünülmüştür. Araştırma konusu ve katılımcıların özellikleri dikkate alındığında, e-posta aracılığı ile görüşmenin araştırmaya katkı sağladığı düşünülmektedir.^{32,33} Katılımcıların mesleki açıdan e-postayı iş hayatlarının bir parçası olarak kullanması da, e-posta yoluyla mülakat gerçekleştirilmesini kolaylaştırmıştır.

VERİ ANALİZİ

Veriler içerik analiziyle analiz edilmiş; açık ve tematik kodlama yapılarak temalar belirlenmiştir. Verilerin kodlanması ve temaların oluşturulması sürecinde çeşitleme/üçgenleme (triangulation) yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde, ham veri 3 farklı araştırmacı tarafından okunduktan sonra kodlar oluşturulmuş ve bir araya getirilerek tema ve kategoriler belirlenmiştir.³⁴

BULGULAR VE TARTIŞMA

Veri analizi sonrasında, tüme varım yöntemi ile alt tema ve temalar belirlenmiştir. Tüm bulgular görüşmelerden elde edilen bilgiler ile belirlenmiştir. Belirlenen tema ve alt temalar aşağıdaki şekildedir. (Tablo 1)

TEMA1: POZİTİVİST NİCEL YÖNTEM GELENEĞİ

Kurumsal Ekol ve Eğitim Yaklaşımı

Sporda sosyal alanlardaki pozitivist paradigmanın baskınlığı katılımcılarca, dolaylı yoldan, spor bi-

TABLO 1: Akademisyenlerin görüşlerine göre oluşturulan tema ve alt temalar.

Pozitivist nicel yöntem geleneği	Araştırma yöntemlerine ilişkin algılar
a. Kurumsal ekol ve eğitim yaklaşımı	a. Kolay(cılık) / sonuca çabuk ulaşma
b. Yöntemin Popülaritesi	b. Uzun, yorucu ve zahmetli nitel veri süreci
c. Danışman Yaklaşımı	c. Artan nitel yöntem kullanımı

limlerinin pozitivist temelleri ve spor yükseköğretimi veren okulların sağlık bilimleri ile olan yakın ilişkisi üzerinden açıklanmaktadır:

“Benim yüksek lisans ve doktora çalışmalarına başladığım yıllar aynı zamanda Spor Bilimleri alanında lisansüstü programlarının da başladığı yıllardı (1987-1990). Bu sebeple gerek çalışılan konularda (Hareket ve Antrenman Alanındaki konular ağırlıklı) gerekse çalışma yöntemlerinde çeşitlilik de söz konusu değildi” (Katılımcı 8).

Spor bilimlerinin kurumsal ekol olarak pozitivist paradigma ile eklememesi ve bu ilişkinin baskın şekilde sürdürülmesi aynı zamanda alternatif araştırma yöntemlerinin, düşünce biçimlerinin ortaya çıkmasını da engelleyici etki göstermiştir. Aşağıda alıntılanan ifadede, katılımcı, hem baskın paradigmanın direncine, hem de alternatif yöntem ve bakış açılarına karşı bir farkındalık eksikliği olduğuna dikkat çekmektedir:

“Tamamı sağlık bilimci olan enstitü yönetim kurulunun soruları ve endişeleri [BAP projesi hk.] vardı. Enstitü müdürü ile yaptığım telefon konuşmasında nitel araştırma prosedürü çerçevesinde yapılması gerekenlerin öneride yazıldığı gibi olması gerektiğini ve araştırma kapsamında yapılacak bireysel görüşmeler için resmi izin alınması gereken bir durum ya da kurum olmadığı, etik kurul izinlerinin nicel araştırmadaki gibi olmadığı gibi konular üzerinden bütün nitel araştırma sürecini anlattım. Enstitü müdürü enstitü yönetim kurulu toplantısına gidip bunları yönetim kurulundaki diğer üyelere de anlatmamı istedi. Etik kurul izni için üniversitede Bilim Etiği ve Tarihi dersini veren hoca ile görüşmemi ve o ne derse öyle yapacaklarımı söyledi. Hoca ile görüşmeye gittim ve yaptığımız görüşme sonucunda etik kurul iznine başvuramama gerek olmadığını söyledi. Kuruldaki

hocalara en baştan nitel araştırmanın ne olduğunu, nasıl yapıldığını, nitel araştırma süreçlerini anlatım. Sonuç olarak tez BAP projesi olarak da kabul edildi” (Katılımcı 18).

Nitel araştırmaya karşı gösterilen direnç veya bilgi eksikliği aynı zamanda O’neill’in belirttiği ‘konforlu çoğunluk-huzursuz azınlık’ ikiliğini göstermektedir.³⁵ Burada pozitivizmin şekillendirdiği sağlık bilimleri ve ilişkili olduğu spor bilimleri araştırmaları, buldukları konforlu ortam içerisinde pozitivist yaklaşımın yeniden üretilmesini sağlarken, bilinçli veya farkında olmadan alternatif yöntemleri marjinalize etme davranışı sergileyebilmektedir. Marecek Amerika Psikoloji topluluğunun nitel yöntem ile ilgili tutumunu eleştirerek, Amerika Psikoloji Derneği (APA) vb. kurumların nitel araştırma yöntemlerini görmezden geldiğini belirtmektedir.³⁶ Marecek bu durumu 2008 yılında gerçekleşen, APA’nın, 800’ü aşkın üyesinin talebine rağmen, nitel araştırma bölümünü kendi bünyesine dâhil etmemesi üzerinden açıklamaktadır.³⁶

Burada paradigma gücünü, kendi yöntemini tek gerçek olarak inşa eden metodolojik muhafazakarlıktan almaktadır. Bu bakış açısı tüm söylemlerini gerçeği elinde bulundurduğu üzerinden geliştirmekte ve yine sahip olduğu gücü bilim alanını düzenleyici adımlar atarak korumaktadır.¹⁸ Çalışmaya katılan bir diğer akademisyen, bu konuda aşağıdaki görüşleri dile getirmektedir:

İnsanlar halen ölçülebilir, istatistiki olarak ifade edilebilir bilginin güvenilirliği ve geçerliğine inanıyor. İnanç diyorum çünkü belli bir metodolojik bilgiye dayanmaktan çok akademik kariyerin başında elde edilmiş sınırlı bilgiyle oluşturulan ve yerleşiklesen bir ezberle insanlar çalışmalarını yapıyor ve tezleri yönlendiriyor çoğunlukla (Katılımcı 20).

Yukarıdaki görüşün bir sonucu olarak, Gill spor bilimleri ve özellikle spor psikolojisinin, daha çok bilişsel ve durumsal özellikleri önceleyen nicel araştırma işleyişini akademiye öğrettiğini ve sosyal unsurların belirleyici rolünün dikkate alınmadığı eleştirisini getirmektedir.³⁷ Böylece “sosyal bağlam” denilen, herhangi bir olguyu çevresindeki öğelerle birlikte ele alma (contextualise) ihtiyacının ve

insan davranışlarının sosyal bağlamdan bağımsız anlaşılamayacağı ve değerlendirilemeyeceği gerçeğinin ıskalandığını belirtmektedir. Bu duruma benzer olarak, Popper da, özellikle doktora öğrencilerinin, gitgide daha fazla teknik eğitim aldığından ve bu durumun onları bilimin eleştiri geleneğinden uzaklaştırdığını ve problemlerin temelleri ile mücadele etmek yerine cevabı önceden bilinen küçük yapbozlara yönelttiğini belirtmektedir.³⁸

Araştırmanın kapsamında tam olarak yer alması ile birlikte, nitel yöntemlerin alanda kabul edilmemesi, tanınmaması durumu aynı zamanda bir *ideolojik olumsuzlama* davranışı olarak da görülebilir. Lincoln ve Cannella nitel yöntemlere karşı geliştirilen tepki ve tanımama davranışının nitel araştırma ile toplumsal konular arasındaki bağdan kaynaklandığını tartışmaktadır.³⁹ Buna göre, kadın çalışmaları, kimlik politikaları, çokkültürlülük, post-modernizm ve neo-sömürgecilik vb. konulara “akademik kötülük” olarak bakan ve bu konuların çalışılmasını üniversitenin yitimi olarak gören bakış, bu durumu engellemenin yolu olarak nitel araştırma yöntemlerine karşı çıkma davranışı gösterebilmektedir.

Spor bilimlerinin kurulma aşamasında sağlık bilimlerinin etkisi ve hem sosyal bilimlerin hem de doğa bilimlerinin nomotetik bilim yapısı çerçevesinde inşa edilmiş olması birçok sosyal bilim disiplini içerisinde tartışılıp aşılmasına rağmen, sosyal konuları içeren spor bilimleri çalışmaları içerisinde tartışılmaktan uzak kalmıştır. Bu durum da doğa bilimlerine bağlı ortaya çıkan nomotetik yaklaşımların halen baskın şekilde bilimin karşılığı olarak ifade edilmesine sebebiyet verebilmektedir.¹⁹ Bu konuda, akademisyenin aşağıdaki görüşleri oldukça semptomatiktir:

“Temel araştırma yöntemleri henüz bilinip gereği gibi yapılmıyor iken nitel araştırma konusunda doğruların yapılmasını beklemek gereksiz ve zamansız bir iyimserlik diye düşünüyorum” (Katılımcı 4).

Yukarıdaki ifadeye genel anlamda hak vermekle birlikte, dikkati “temel araştırma yöntemleri” vurgusuna çektiğimizde, sosyal bilimler

içerisindeki tek kültürlü muhafazakar yapının sahip olduğu gücü ve bu gücü yansıtma şeklini net bir şekilde gözlemleyebilmekteyiz. Bu “gerçeklik rejiminin” dışına çıkmak akademik kariyerin zedelemesine ve akademik yükselmenin engellenmesine sebebiyet verebilmektedir.¹⁸ Çalışmaya katılan bir diğer akademisyenin ifade ettiği gibi, yukarıdaki durum pozitif bilimlerin spor bilimleri üzerinde etkisini belli boyutlarda açıklamaktadır:

“Her şeyin ölçülebileceği ve tıpkı fen bilimlerinin araştırma nesnelere uyguladığı yöntemlerde olduğu gibi kategorize edilebilir olduğuna dair bir kanıtlanma çabası yaygınlığını koruyor. Spor bilimleri fen bilimlerinin egemen olduğu disiplinler arası bir alan olduğu için sosyal alanların kendini ispat çabasının da burada bir etkisi olabilir [...] Çalışmanın “bilimsel” olması için mutlaka istatistik verilerle ifade edilmesi gerektiği öğrenciler ve jüri tarafından ifade edilebiliyor” (Katılımcı 20).

YÖNTEMİN POPÜLARİTESİ

Çıkan bulgular sonucunda, pozitivist nicel yöntem geleneği altında ikinci alt tema *yöntemin popülaritesi* olarak belirlenmiştir. Popüler olan araştırma yöntemleri, araştırmacıların yöntemi belirleme sürecinde doğrudan etki gösterebilmektedir. Spor bilimleri içerisinde de, bulgular, pozitivist paradigmanın araştırma süreçlerini doğrudan etkilediğini göstermektedir. Burada Kuhn’un normal bilim olarak ifade ettiği gibi, popüler araştırma yöntemleri alanda kabul görebilmek ve araştırmanın meşrulaştırılabilmesi için özellikle tercih edilmektedir.^{6,40} Brustad, sosyalizasyon sürecinde deneysel yöntemlere yoğun şekilde maruz kalan özellikle genç araştırmacıların, geçiş sürecinde nicel araştırma yöntemlerini normal bilim olarak algılamalarına neden olduğunu belirtiyor.⁴¹ Araştırmacının “*iyi bilim insanı*” olmak üzerine kendine verdiği söz de temel olarak tutucu muhafazakâr söylemlerce şekillendirilmekte. Bu sebeple, araştırmacının alana girişi tebliğ edilen gerçeği kabul etmesi ve uygulaması ile başlamaktadır.⁴² Akademisyenin aşağıdaki ifadesi, bu durumun ulaştığı boyutu açıklamak açısından önemlidir:

“Pozitivist metodoloji bir trend olarak halen devam ediyor. Yeni tanıştığım doktora öğrencilerime

*soruyorum hangi konuyu çalışıyorsunuz diye? **Yapısal eşitlik modeli çalışıyorum diyor**” (Katılımcı 12).*

Bir başka akademisyen ise, uluslararası alandaki popüler yöntemin kendi tercihlerine etkisini şu şekilde ifade etmektedir:

“Özellikle kullandığım yöntemde uluslararası araştırmalarda yaygın kullanılan [nicel] yaklaşım ne ise onu kullandım/kullanmaktayım” (Katılımcı 13).

Yukarıda alıntılanan ifade, aynı zamanda, pozitivist bilim içerisindeki statükonun kendini yenilediğini de göstermektedir. Yukarıdan aşağıya doğru başlayan süreç araştırmacıların baskın paradigmanın akıntısına kapılması ile çift taraflı işlemeye başlamakta ve bu sayede pozitivist yaklaşım kendini besleyen, yenileyen bir döngü ortaya çıkarmaktadır.

DANIŞMAN YAKLAŞIMI

Pozitivist paradigmanın dikotomik (dikotomi: iki fikir, element arasındaki bölünme, ikilik, zıtlık) üstünlüğünün en temel sebeplerinin başında bilimsel bilginin öğretildiği kurumlar ve bu kurumlardaki akademisyen/danışman ve öğrenci arasındaki öğretim-öğrenme sürecinin geldiği söylenebilir. Bu bağlamda, çalışmaya katılan akademisyen kendi bakış açısını şu şekilde yansıtmaktadır:

“Öncelikle çalıştığım kurumda benim dışımda nitel araştırma konusunda bir engel bulunmuyor. Danışmanlığını yaptığım öğrencilerin bu tekniği kullanmasına izin vermiyorum. Öğrenciler ancak danışman olarak beni değiştirdikten sonra bu tip çalışmalarını yapabiliyor” (Katılımcı 4).

Katılımcının yukarıdaki ifadesi katılımcının hem uzman olmadığı bir konuda araştırma yürütmeye istekli olmamasını hem de nitel araştırma yöntemlerine karşı genel tutumunu ortaya koymaktadır. Uzman olunmayan bir yöntemde danışmanlık istenmemesi anlaşılır bir görüş olmakla birlikte, nitel araştırma yöntemlerine yönelik tavır tartışma ortamının yaratılmasını zorlaştırabileceği söylenebilir.¹²

“Nitel araştırma yöntemi ile elde edilen verilerin bilimselliğinden şüphe duyarak öğrencisini doğrudan nicel araştırmaya yönlendiren ve/veya nitel araştırma yöntemini kullanmakta direten öğ-

rencilerini “Tezine acaba bir de ölçek mi eklesen?” diye zorlayan danışmanlar olduğunu duyuyorum” (Katılımcı 20).

Akademisyenin yukarıdaki görüşlerinde belirtildiği gibi, üniversitelerdeki danışmanın konumu da öğrencinin akademik özgürlüğünü kısıtlayan, özgün konu ve yöntemlere yönelmesine engel olarak, onu yerleşik düşünce kalıplarına yönlendiren bir seyir gösterebilmektedir. Burada danışman ve öğrenci arasındaki hiyerarşik ilişki, danışmanın bilgisini dayatmacı bir bakış açısıyla aktarması, yeni yöntemlerin gün ışığı görmesini engelleyebilmekte veya çok sınırlı imkân verilmesine sebep olmaktadır.⁴³

TEMA 2: ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİNE İLİŞKİN ALGILAR

Nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin hangi nedenlerle tercih edildiği ve araştırmacıların zihninde ne şekilde konumlandırıldığı araştırma yönteminin nasıl belirleneceğini doğrudan etkilemektedir. Nicel ve nitel araştırma yöntemleri üzerinden oluşturulan algıların da nicel yöntemin tercih edilmesinde önemli rol oynadığı, epistemolojik prensiplerin dikkate alınmadığını göstermektedir.

KOLAY(CI)LIK/SONUCA ÇABUK ULAŞMA

Nicel araştırma yöntemlerinin neden tercih edildiği ile ilgili görüşler, araştırma yöntemlerinin ontolojik ve epistemolojik eksikliklerini göstermekte, alanda yöntem seçimini temel olarak faydacı yaklaşımların belirlediğini ortaya koymaktadır. Bu konuda katılımcı da nicel yöntemin hangi sebeplerle seçildiğini aşağıdaki şekilde özetlemektedir:

“Diğer taraftan [nicel yöntemin] örnekleme ulaşım kolaylığı, nicel olması dolayısıyla verileri değerlendirmede, analiz etmede kolaylık olarak görülmesi dolayısıyla tercih edildiğini düşünüyorum. Hatta bu kolaylığın da doğru yorumlanmadığını düşünüyorum” (Katılımcı 15).

Yöntemin ne olacağına, yürütülen tezin/ araştırmanın nasıl en çabuk şekilde bitirilebileceği üzerinden karar verildiği görülmektedir.^{28,29} Yukarıdaki ifade araştırmacıların yürüttükleri araştırmaları bir bilme merakı üzerinden şekillendirmediğine ve akademik ortamların tek tipleşmiş, dışa kapalı yapısına örnek oluşturmaktadır. Çiğdem bu

konuda, üniversitenin öğrenci ve öğretene arasındaki konu, yöntem ve akademik hususlardaki “sessiz uzlaşmasına” bağlı olarak yaşamını sürdürdüğünü ve bu sebeple, mevcut üniversite ortamında hangi çalışmaların neden yapıldığı ile verilen eğitimlerin içeriğinin önemsizleştiğini vurgulamaktadır.⁴⁴ Bu durumda da, üniversiteyi var eden, eğitim ve akademik faaliyetlerinin ikincilleşerek anlamını yitirmesine doğru ilerlemesine neden olmaktadır.⁴⁵ Yöntemin araştırma konusunun önüne ne şekilde geçtiği, katılımcı tarafından şu şekilde tarif edilmektedir:

“Akademik ortamda sıklıkla tanıklık ettiğim temel noktalardan biri “yöntem” bazlı araştırmaların kurgulanması. Şöyle ki, araştırmacının kolay ulaşabildiği örneklemin olması (örneğin X Turnuvası), hali hazırda anketlerin olması/nicel sorunun yazılabilesinin “kolay olarak algılanması” bir araştırmanın başlangıç noktasını oluşturabilmektedir” (Katılımcı 16).

Mevcut akademik ortamda araştırmaların gerçekleştirilme sebepleri uzun süre önce bilme merakı veya teori ile pratik alanda bir köprü oluşturma çabasından, “kademik teşvik sistemi” ve “doçentlik kriterlerini yerine getirme” gibi kişisel hedeflerin yerine gelmesini sağlayacak sebeplere uzun süre önce evrilmiştir.⁴⁶ Kişisel hedefleri hızla şekilde yerine getirmek ve dergilerden kabul alabilmek için de, araştırmacılar dergi kurullarının “araştırma” olarak onayladığı yöntemleri seçmek zorunda kalmaktadırlar.³⁶ Sparkes, bu artan akademik kontrol ve verimlilik parametreleri ile birlikte akademik çalışmanın nicelleştirilmesinin yeni yollarının ortaya çıktığını ifade ediyor.¹⁰ Bunun bir sonucu olarak da, performans indeksleri, akademik teşvik puanları vb. parametrelerle akademinin dilinden uzaklaşarak, kendini endüstriyel ölçüm parametreleri üzerinden değerlendirmesine, yapılan çalışmalarda da entelektüel kalitenin sorgulanmamasına sebep olmaktadır. Gill’in de ele aldığı gibi, araştırmalar bu yolla sosyal bağlamlarından koparılmaktadır.³⁷ Sosyal bağlamından koparılmış akademik ortamlarda gerçekleştirilen projeler; özel sektörle yapılan ortaklıklar, çürümeye yol açacak akademik istihdam olanaklarının arttırılması, öğrenci sayıları üzerinden yapılan döner sermaye hesapları; üni-

versiteleri rakamların, ödüllerin, verimliliğin ve somut çıktılarının geçidine dönüştüğü kurumsal bir ekonomik girişime dönüştürmektedir. Nicel yöntem ve pozitivist paradigma da, dönüşen akademinin hedeflerine nasıl ulaşması gerektiğini söyleyecek rakamları ortaya çıkarmakla görevlendirilmiştir.⁴⁷⁻¹⁰

UZUN, YORUCU VE ZAHMETLİ NİTEL VERİ SÜRECİ

Nitel araştırma yönteminin tercih edilmeme sebebi nicel araştırmanın tercih edilme sebebi ile benzerlik göstermektedir. Nitel araştırmanın zor olarak kodlanması, sadece bölümler veya fakülteler içerisinde değil, bireysel seviyede de yöntemin alanda kabul görmesini engellemektedir. Bu sadece nitel araştırmanın bir alternatif olarak alana girmesini yavaşlatmıyor, aynı zamanda belli başlı araştırma sorularının da cevaplarının da yanlış yerde aranmasına sebebiyet vermektedir. Aşağıdaki görüşte de katılımcı, kendi deneyimini şu şekilde ifade etmektedir:

“Bazı öğrenciler ise benim öğrencilerimin girdikleri yoğun veri toplama, veri analizi sürecini görünce iyi ki [...] hocayı seçmedim demişlerdi... Birçoğuna zor ve çok çalışma gerektirdiğini düşündükleri için gereksiz gelmişti” (Katılımcı 18).

Nitel araştırma yöntemi analiz süreçlerinin nicel yöntemlerden farklı şekilde ilerlemesi, nitelin de doğrudan zor olarak algılanmasını etkilemektedir.²⁸ Benzer şekilde bir başka akademisyen de nitelin zorluğunun/zor olduğu algısının nasıl tercih etmeme sebebi olduğunu belirtmektedir:

“Nitel araştırma yöntemlerinde görüşme sorularını hazırlamak bile başlı başına düşünme-karar verme aşamalarını içeriyor. Nicelde hazır bir anket başkası hazırlamış al kullan buna şunu da ekle [...] Nitelde verileri kayda al, yazıya dök, kodlama yap. Bunların hepsi uzmanlık ve düşünsel bir süreç içeriyor ve kimsenin işine gelmiyor” (Katılımcı 5).

Yukarıda bahsedilen durum sonuç olarak, nitelin zor bir yöntem olması bir yana hangi sorulara cevap verebildiği, araştırmayı ne şekilde zenginleştirilebileceği ve gerekliliği tercih etme kıstası olmaktan çıkarmaktadır. Buna bağlı olarak, nitel uzmanlaşmanın getirdiği zorluklar, araştırmacı ve

öğrencilerin tercihlerinde değişiklik yapmasına neden olabilmektedir.

ARTAN NİTEL YÖNTEM KULLANIMI

Nitel yöntemlere dair yerleşmiş düşüncelere ve yöntem kademelerinin mesafesine rağmen nitel araştırmanın amaçlarının neler olduğu, cevap verebileceği sorular katılımcılar tarafından dile getirilmektedir. Nitele yönelik bu dönüşümün, nicel yöntemin, en azından bireysel seviyede, yaşadığı krizin bir sonucu olarak ortaya çıktığını söyleyebiliriz. Olguları ortaya çıkaran sebeplerin neler olduğunu açıklamakta ve toplumu anlamakta yetersiz kalması pozitivist paradigmanın yaşadığı krizi reddedilemez hale getirmiştir. Kuhn bu aşılama krize anomali adını vermekte ve alternatif paradigmaların başlaması ile paradigma dönüşümü sürecinin de başlayacağını ifade etmektedir.⁶ Türkiye’de sporda sosyal bilimleri alanında bu tür bir paradigma dönüşümünün yaşandığını iddia etmekten çok uzak olsak da, farklı seviyelerde nitel yöntemlere dair artan farkındalık dikkat çekicidir. Akademisyenin aşağıdaki ifadesi, bu tartışmayı destekler yöndedir:

“Türkiye’de spor alanında nitel çalışmalara olan eğilimin arttığını da belirtmek gerekir. Bunda da yapılan kaliteli nitel çalışmaların yayınlanmaya başlamasının, verilen özellikle lisansüstü düzeydeki derslerin ve yürütülen çalıştayların etkisi olduğunu düşünüyorum. Bu gibi araçlarla nitel araştırma yaklaşımı daha görünür ve bilinir bir hale geldi” (Katılımcı 18).

Alternatif yöntemlere dair farkındalığın artabilmesinin ve spor bilimleri içerisinde yaşanan pozitivism krizine cevaplar bulunabilmesi için en önemli adımlardan birinin, aşağıdaki alıntıda belirtildiği gibi, araştırmacıların kendileri ile yaşadığı yüzleşme süreçlerinin olduğu söylenebilir:

“Benim çalışmalarımın çoğu nicel olmasına karşın son 4-5 yıldır kendimi de geliştirme, güncelleme adına nitel bir takım yöntemlere (grounded theory, netnografi, içerik analiz vb.) yönelmiş bulunmaktayım. Şu anda üç doktora öğrencimin ikisi deneysel ve netnografi olmak üzere nicel dışı olarak sayılabilecek yöntemler çalışıyor” (Katılımcı 12).

SONUÇ

Araştırma yöntemlerinin tercih edilme şekli, alternatiflerin alanda var olması ve kullanılma sıklığı aynı zamanda akademik ortamın demokratik bir hale gelmesini de etkilemektedir. Spor bilimleri altında, sporda sosyal alanlar özelinde, bilim inşasının pozitivist temellere bağlı inşa edilmiş olmasının ve indirgemeci bir şekilde başlayıp süregelmesi akademik ortam içerisinde en dikkat çekici nokta olarak görülmektedir. Pozitivist veya daha özel olarak nicel yöntemin alanda baskınlığını koruması, alternatif yöntem ve araçların ortaya çıkmasını engellemektedir. Nicel yöntemin baskınlığını koruması aynı zamanda, piyasanın ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik ortaya çıkacak performans, verimlilik ve birey davranışını anlama, şekillendirmeye yönelik çalışmaların sürdürülmesine ve bunun da bilimsel çalışmaların sosyal bağlamdan uzaklaştırılarak apolitikleştirilmesine sebebiyet vermektedir.³⁷⁻³⁹

Araştırma yöntemlerinin tercihlerine bakıldığında, akademisyenler yapılan araştırma yöntemi tercihlerinin araştırma konusundan daha ziyade yöntemin türü üzerinden kurulan algının sonucu olarak şekillendiğini göstermektedir. Burada nicel yöntemin kolay olduğu algısı; araştırma yönteminin ilgi merkezi olmasının sebeplerinden biri haline gelmesini sağlarken, nitel yöntemin zor olarak algılanması tercih edilmeme sebebi olarak yorumlanmaktadır. Araştırma yönteminin seçilmesinde kurulan araçsal ilişki; araştırma konusu, yöntem süreci, araştırma kalitesi gibi bir araştırmanın gerçekleştirilmesinde önemli rol oynayan aşamaların ikincilleşmesine ve araştırmanın kendisinin önemsiz bir hal almasına sebebiyet vermektedir. Bir araştırma/tez gerçekleştirme sürecindeki epistemolojik temellerin bilinmemesi veya bilinmek istenmemesi mevcut baskın yöntemlerin sürdürülmesine, pratik alana dokunmayan benzer konuların benzer yöntemlerce yürütülmesine ve bu durumun da akademik çölleşmeyi getirmesine neden olmaktadır. Nalbantoğlu, akademisyenlerin yaptığı bu pragmatik tercihleri, akademinin kendi kimliğini kaybederek, pazarın boyunduruğu altına girmesinin bir sonucu olarak ele almakla birlikte, akademisyenin sorumluluğunun kendini bu kültürel kopuşa teslim etme-

mesi olduğunu, azami ölçüde de olsa, “kendi ince yöntemleri” ile akademinin özgürlük alanının genişlemesi için uğraşması gerektiğini söylemektedir.⁴⁸

Akademisyenlerin görüşlerine göre, alternatif yöntemlerin tanınması, yalnızca nitel yöntemin kullanımının artmasını sağlamayacak, aynı zamanda nitel araştırma ile araştırılması gereken birçok toplumsal konunun da fark edilmesini, merak edilmesini sağlayacak, eğer bir araştırma isteği ortaya çıkarmayacaksa da, alternatif bir dünyanın farkına varılmasına imkân verecektir. Lincoln, farklı yöntemler arasında diyalog oluşturmanın bir tercih değil, bir zorunluluk olduğunu; akademik birimlerin güçlenmesinin çeşitliliğin artması ile mümkün olabileceğini ifade etmektedir.²⁰ Çeşitliliğin olmadığı, girişimlerin denenmediği durumlarda pozitivist paradigma kendisini güncelin gerekliliklerine göre yeniden şekillendirmekte, nicel araştırmayı gerçeği ortaya çıkarmanın tek yolu; nitel sorguyu ise bilimsel olmayan, zayıf ve değersiz olarak etiketlemeye devam etmektedir. Bu karmaşa içerisinde asıl tehdit ise, gerçeğe herhangi bir yöntemle ulaşılabileceği düşüncesinin varlığını sürdürmesidir.¹⁷

Buna rağmen, bu bakış açılarına direnç gösteren alternatif yöntem ve konuları farklı mecralarda temsil eden araştırmacılar var olmaya devam etmektedir. Türkiye’de sporda sosyal alanlarda nitel araştırmalara yönelik farkındalığın oluşturulması, kaliteli yayınların arttırılabilmesi için önemli sayıda eğitim ve çalışma yapılmaktadır.²⁷ Bu çalışmaların, alternatif yöntemlerin sadece entelektüel anlamda değil, örgütsel anlamda da alanda kabul görmesini kolaylaştıracağını düşünmekteyiz. İleriki süreçte, nitel araştırma yöntemlerinin ve bu yöntemlerin kullanıldığı toplumsal çalışmaların arttığını görmek kaçınılmaz olacaktır. Burada hata yapmak bu öğrenme sürecinin bir parçası olmakla birlikte, özellikle nitel çalışmaların sıradanlaşmaması adına nitel araştırma prensiplerinin iyi anlaşılması, yapılan çalışmaların teori ile pratik arasında bir köprü oluşturabilmesi açısından oldukça önemlidir.

Teşekkür

Araştırmaya katılmayı kabul eden ve zaman ayırarak değerli katkılar sunan tüm akademisyenlere, hocalarımıza minnettarız.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite

üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Fikir/Kavram: Selçuk Açıkgöz, Safter Elmas, Hülya Aşçı; **Tasarım:** Selçuk Açıkgöz, Safter Elmas, Hülya Aşçı; **Denetleme/Danışmanlık:** Hülya Aşçı; **Analiz ve/veya Yorum:** Selçuk Açıkgöz, Safter Elmas, Hülya Aşçı; **Kaynak Taraması:** Selçuk Açıkgöz, Safter Elmas; **Makalenin Yazımı:** Selçuk Açıkgöz, Safter Elmas, Hülya Aşçı; **Eleştirel İnceleme:** Hülya Aşçı.

KAYNAKLAR

1. Taşkın Y. [An essay on the prospects for the democratization of academic knowledge]. Toplum ve Bilim 2004;100:44-9.
2. Guba EG, Lincoln YS. Competing paradigms in qualitative research. In: NK Denzin, YS Lincoln (Eds.), Handbook of qualitative research. Sage Publications; 1994. p. 105-17
3. Kümbetoğlu B. Sosyolojide ve antropolojide niteliksel yöntem ve araştırma. İstanbul: Bağlam Yayıncılık; 2005. p.236.
4. Gage NL. The paradigm wars and their aftermath a "historical" sketch of research on teaching since 1989. Educational Researcher 1989; 18(7); 4-10.
5. Kuş E. Sosyal bilimlerde araştırma teknikleri nicel mi? nitel mi? (4. Baskı.). Ankara: Anı Yayıncılık; 2012. p. 208.
6. Kuhn TS. The structure of scientific revolutions. University of Chicago Press: Chicago; 1970. p. 212.
7. Dikeçli B. [The formation and transformation of scientific paradigms in the sociological context]. Journal of Social Sciences 2010; 1(3): 53-61.
8. Giddens A. Politics, sociology and social theory: Encounters with classical and contemporary social thought. Cambridge, U.K: Polity Press in association with Blackwell; 1995. p. 304.
9. Bairner A. For a sociology of sport. Sociology of Sport Journal 2012; 29(1); 102-17.
10. Sparkes AC. Qualitative research in sport, exercise and health in the era of neoliberalism, audit and new public management: Understanding the conditions for the (im) possibilities of a new paradigm dialogue. Qualitative Research in Sport, Exercise and Health 2013; 5(3): 440-59.
11. Wallerstein I, Lee RE. [Overcoming the two cultures science versus the humanities in the modern word-system]. İstanbul: Metis Yayınları; 2007. p.328
12. Weed M. The structure of (social) scientific contradictions: a commentary on the problem of paradigmatic behaviour by social scientists. Qualitative Research in Sport and Exercise 2009; 1(3): 312-21.
13. Smith B, Brown D. Editorial. Qualitative Research in Sport, Exercise and Health 2011; 3(3): 263-65.
14. Martin JJ. Qualitative research in sport and exercise psychology: Observations of a non-qualitative researcher. Qualitative research in sport, exercise and health 2011; 3(3): 335-48.
15. Hagger MS, Chatzisarantis NLD. Never the twain shall meet? Quantitative psychological researchers' perspectives on qualitative research. Qualitative Research in Sport, Exercise and Health 2011; 3(3): 266-77.
16. Denzin NK, Lincoln YS (Ed.). The SAGE handbook of qualitative research. SAGE Publications; 2005. p. 1210.
17. Brustad RJ. Validity in context-qualitative research issues in sport and exercise studies: A response to John Smith. Qualitative research in sport and exercise 2009;1(2):112-15.
18. Lincoln YS, Cannella GS. Dangerous discourses: Methodological conservatism and governmental regimes of truth. Qualitative inquiry 2004; 10(1): 5-14.
19. Gulbenkian Komisyonu. [Open the social sciences]. 11. Basım. İstanbul: Metis Yayınları; 2016. p.104
20. Lincoln YS. "What a long, strange trip it's been...": twenty-five years of qualitative and new paradigm research. Qualitative Inquiry 2009; 16(1): 1-7.
21. Culver DM, Gilbert WD, Trudel P. A decade of qualitative research in sport psychology journals: 1990-1999. The sport psychologist 2003; 17(1): 1-15.
22. Culver DM, Gilbert W, Sparkes A. Qualitative research in sport psychology journals: The next decade 2000-2009 and beyond. The Sport Psychologist 2012; 26(2): 261-81.
23. Pitts BG, Danylychuk K, Quarterman J. A Content Analysis of the European Sport Management Quarterly and its Predecessor the European Journal for Sport Management: 1984-2012. Choregia: Sport Management International Journal 2014; 10 (2): 45-72.
24. Abeza G, O'Reilly N, Dottori M, Séguin B, Nzindukiyimana O. Mixed methods research in sport marketing. International Journal of Multiple Research Approaches 2015; 9(1): 40-56.
25. Shaw S, Hoerber L. Unclipping our wings: Ways forward in qualitative research in sport management. Sport Management Review 2016; 19(3): 255-65.
26. Weed M. Sports tourism research 2000-2004: A systematic review of knowledge and a meta-evaluation of methods. Journal of Sport & Tourism 2006; 11(1): 5-30.
27. Koca C. Spor bilimlerinde nitel araştırma yaklaşımı. Spor Bilimleri Dergisi 2017; 28(1): 30-48.
28. Saban A, Koçbeker Eid N, Saban A, Alan S, Doğru S, Ege İ ve at al. [An analysis of educational articles conducted by the qualitative research methodology] Ahmet Kelesoglu Education Faculty (AKEF) Journal 2010; 30: 125-42.
29. Çiğtaş A. [Content analysis of the graduate thesis and dissertations in mathematics education in turkey between 2005-2010]. The Journal of Academic Social Science Studies 2012; 5(7): 211-28.

-
30. Temel C, Kartal M, Pehlevan Z, Namlı A. A research on the methods and analysis techniques of the postgraduate theses and dissertations on sports in Turkey. *International Online Journal of Educational Sciences* 2016; 8(1): 1-9.
 31. Elmas S, Açıkgöz S, Açı F. [The Research Paradigms of Graduate Theses in Social Sub-Disciplines of Sports]. *Hacettepe Journal of Sport Sciences, Basım Aşamasında*.
 32. Murray CD, Sixsmith J. E-mail: A qualitative research medium for interviewing? *International Journal of Social Research Methodology* 1998; 1(2): 103-121.
 33. Opdenakker R. Advantages and disadvantages of four interview techniques in qualitative research. In: *Forum Qualitative Sozialforschung/Forum: Qualitative Social Research* 2006; 7(4).
 34. Lune H, Berg BL. *Qualitative research methods for the social sciences*. Boston: Pearson; 2017. p. 256.
 35. O'Neill P. Tectonic change: The qualitative paradigm in psychology. *Canadian Psychology* 2002; 43:3: 190-94.
 36. Marecek J. Numbers and interpretations: What is at stake in our ways of knowing? *Theory & Psychology* 2011; 21(2), 220-40.
 37. Gill DL. (2011). Beyond the qualitative-quantitative dichotomy: notes from a non-qualitative researcher. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health* 2011; 3(3): 305-12.
 38. Popper KR. Reason or revolution. In: Adorno TW, Albert H, Dahrendorf R, Habermas J, Pilot H, Popper KR, eds. *The positivist dispute in German sociology. The English Edition*. Heinemann: London; 1976. p. 288-300.
 39. Lincoln YS, Cannella GS. Qualitative research, power, and the radical right. *Qualitative inquiry* 2004; 10(2): 175-201.
 40. Brustad RJ. Qualitative research approaches. In: TS Horn, ed. *Advances in sport psychology*. 3rd edition. Champaign, IL: Human Kinetics; 2008. p. 31-44.
 41. Robert J. Brustad Through their eyes: Quantitative researchers' perceptions of qualitative forms of study in sport and exercise psychology. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health* 2011; 3(3): 404-10, Doi: 10.1080/2159676X.2011.609563
 42. Popkewitz TS, Brennan M. Restructuring of social and political theory in education: Foucault and a social epistemology of school practices. *Educational theory* 1997; 47(3): 287-313.
 43. Beşikçi M, Altuğ S. Akademik diyet. *Birikim Dergisi* 2001; 142-143: 97-101.
 44. Çiğdem A. Eleştirel Teori, Bilim ve akademi. İçinde: *Sosyal bilimleri yeniden düşünmek. defter ve toplum ve bilim ortak çalışma grubu*. Bora T, Sökmen S, Şahin İK, editör. 4. Baskı. İstanbul. Metis Yayınları; 2013. p.260-68.
 45. Miles MB, Huberman AM. *Qualitative data analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage; 1994. p.338.
 46. Demir E, Demir CG, Özdemir MÇ. [Faculty members' views on academic promotion and appointment process]. *Journal of Higher Education and Science* 2017; 7(1): 12-23.
 47. Davies B, Petersen EB. Neo-liberal discourse in the academy: The forestalling of (collective) resistance. *Learning & Teaching in the Social Sciences* 2005; 2(2): 77-98.
 48. Nalbantoğlu HÜ. *Arayışlar: bilim, kültür, üniversite*. 1. Baskı. İstanbul: İletişim Yayınları; 2009. p.430..